

26. Trigonometrie, obecný trojúhelník

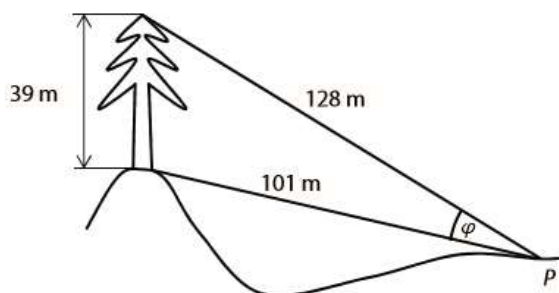
Teoretická část

- Opakování
  - Pravoúhlý trojúhelník - Pythagorova věta, Eukleidovy věty o výšce a odvěsně, goniometrické funkce.
  - Prvky trojúhelníku a jejich vlastnosti – úhly, výšky, těžnice, střední příčky, osy stran, osy úhlů, kružnice opsaná a vepsaná.
  - Rozdělení trojúhelníků (podle délek stran, podle velikosti vnitřních úhlů).
- Sinová věta a její užití (ve všech případech kromě sss a sus, tzn. usu, ssu + ostatní případy).
- Kosinová věta a její užití (sss, sus).
- Vzorce pro obsah trojúhelníku
- Užití trigonometrie ve slovních úlohách z praxe.

Praktická část

Základní poznatky:

- 1) a) MA 2016 Svisle rostoucí strom je vysoký 39 m. Místo pozorování P je od paty kmene stromu vzdáleno 101 m a od vrcholu stromu 128 m. Z místa pozorování P se strom od paty kmene po jeho vrchol v zorném úhlu φ .

Jaká je velikost zorného úhlu φ ?

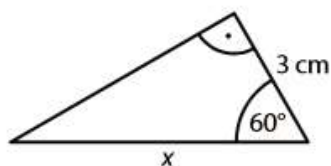
Výsledek zaokrouhlete na celé stupně, tloušťku stromu zanedbáváme.

- A) 14°
- B) 18°
- C) 21°
- D) 23°
- E) 38°

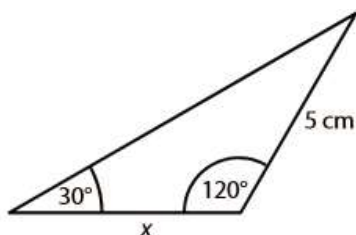
[A]

- b) MA 2015 Přiřadte ke každému trojúhelníku (26.1 – 26.3) určenému trojicí veličin délku strany x (A – E).

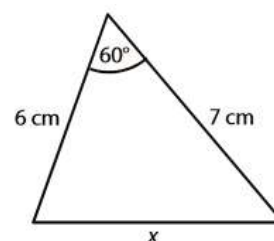
26.1

26.2

26.3

- A) $x < 4$ cm   B) $x = 4$ cm   C) $x = 5$ cm   D) $x = 6$ cm   E) $x > 6$ cm

[D, C, E]

- 2) V trojúhelníku ΔABC dopočítejte velikosti vnitřních úhlů případně velikosti zbývajících stran:

a) $b = 25$ cm, $c = \sqrt{2} \cdot 25$ cm, $\gamma = 45^\circ$ (Ssu)

[$a = 48,3$ cm, $\alpha = 105^\circ$, $\beta = 30^\circ$]

b) $a = 38$ cm, $b = 48$ cm, $\alpha = 37^\circ$ (ssu)

[1. řešení: $\beta = 49^\circ 29'$, $\gamma = 93^\circ 31'$, $c = 63$ cm

2. řešení: $\beta = 130^\circ 31'$, $\gamma = 12^\circ 29'$, $c = 13,6$ cm]

Typové příklady standardní náročnosti

- 3) V trojúhelníku ΔABC dopočítejte velikosti vnitřních úhlů případně velikosti zbývajících stran: $S = 719,76 \text{ cm}^2$, $a = 51,32 \text{ cm}$, $\beta = 126^\circ 12'$ [$\alpha = 32^\circ 28'$; $\gamma = 21^\circ 20'$; $b = 77,13 \text{ cm}$; $c = 34,76 \text{ cm}$]
- 4) V ΔABC je dáno: $a = 4 \text{ cm}$; $b = 6 \text{ cm}$; $\gamma = 60^\circ$. Vypočítejte: c , α , β , s_a , s_b , s_c , t_a , t_b , t_c , v_a , v_b , v_c , r , ρ , S_Δ .
[$2\sqrt{7} \text{ cm}$; $40^\circ 54'$; $79^\circ 6'$; 2 cm ; 3 cm ; $\sqrt{7} \text{ cm}$; $5,3 \text{ cm}$; $3,6 \text{ cm}$; $4,4 \text{ cm}$; $5,2 \text{ cm}$; $3,5 \text{ cm}$; $3,9 \text{ cm}$; $3,1 \text{ cm}$; $1,4 \text{ cm}$; $10,4 \text{ cm}$]
- 5) V lichoběžníku ABCD je dáno: $a = 30 \text{ cm}$, $b = 13 \text{ cm}$, $c = 16 \text{ cm}$, $d = 15 \text{ cm}$. Určete velikosti vnitřních úhlů a obsah lichoběžníku.
[$\alpha = 53^\circ 8'$, $\beta = 67^\circ 23'$, $\gamma = 112^\circ 37'$, $\delta = 126^\circ 52'$, $S = 276 \text{ cm}^2$]
- 6) Pozorovatel vidí patu věže 69 m vysoké v hloubkovém úhlu $\alpha = 30^\circ 10'$ a vrchol věže v hloubkovém úhlu $\beta = 20^\circ 50'$. Jak vysoko nad horizontální rovinou, na které stojí věž, je pozorovatelovo stanoviště?
[200 m]
- 7) Sílu $F = 150 \text{ N}$ rozložte na dvě složky $\vec{F}_1$ a $\vec{F}_2$, které se silou $\vec{F}$ svírají úhly $\alpha = 25^\circ 30'$ a $\beta = 34^\circ 50'$.
[74,3 N; 98,6 N]